

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Chronologia Christiana

Herbipoli, 1694

Sæculum XVII. Ab Anno 1600. ad 1694.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-65495](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-65495)

SÆCULUM XVII.

AB ANNO 1600. ad 1694.

S. I. Romani Pontifices.

CCXXXVI. LEO XI. Medicæus

L Cardin. Florentin: e-

lect: 1605. de illo Qualterius. *Factum est, vel peccatorum nostrorum indignitate, vel meritorum ejus cumulo id exigente, ut Ecclesia non licuerit eo diu perfrui.* Obiit enim primo mense Pontificatûs sui. 27 April. cum magno Ecclesiæ gemitu. Cum illius industriâ confecta pax esset A. 1598. inter *Henricum IV.* Galliæ & *Philippum II.* Hisp. Regem. PROPHET: MALACH: *Vir Undosus.* Fortè alludit ad vitam brevem in Pontificatu, & morbum Paralyfin quâ extinctus est.

CCXXXVII. PAULUS V. Italus

Camillus Burgesius dictus; elect. A. 1605Nomine & zelo *S. Pauli* imitator fuit.Sub ipso *Chomai Nestoriani* in Indiacum *Georgio* suo Archidiacono: Pa-

P

phla-

phlagones in Græcia cum *Gabriele* Episc. Gangrensi A. 1615. *Ida* Rex Voxunensis in Japoniâ, missis legatis A. 1615: Persianus Imperat: *Xa Alba* per RR. PP. Ord. *S. Augustini*: Rex Congi in Africâ: & per PP. Societ: Peruani, Paraquarienses, Mexicani, Malabaricenses, Chineses, Romanæ Ecclesiæ, & Christi in terris Vicario, per legatos suos se submiserunt. Obiit A. 1621. d. 28. Jan. PROPH: MALACH: *Gens perversa*; hæctenus nondum explicatum, nisi quis dicere velit quod gens Bohemorum perversa rebellârit sub ipso contra Ecclesiam, ut aliqui explicant.

CCXXXVIII. GREGORIUS XV. Bononiensis, dictus *Alexander de Ludovisis*, elect. 1621. Summo studio in promovendo cultu Deiparæ, & SS. enituit. Sanctis *Ignatio, Xaverio, Philippo Nerio, Isidoro, Theresia* publico ritu Canonizationis solenniter declaratis, eisdem associandus in cælis, obiit A. 1622. d. 12. Martij. PROPH: MALACH: *In tribulatione Pacis*. Legatus fuit *Pauli V.* ante Pontificatum ad Sabaudix Ducem

Ducem & Hispaniarum Regem, quos inter Pacem constituit, & de tribulatione magna Sabaudos liberavit.

CCXXXIX. URBANUS VIII. Florentinus è *Familia Barberinorum*: Cardin. S. Onuph: Elect: An. 1623. propter eloquentiam & poësin, quâ excelluit *Apis Attica* dictus: humilitatem suam, & gloriæ divinæ zelum ostendit, quando in Collegio 54. Cardinalium omnium votis, (exceptis 4.) electus, in medio conclavi, genibus flexis, & elatis oculis, veluti cum DEO pacturus dixit: *Domine si hæc electio non est ad gloriam tuam, aut è bono Ecclesie, aut salute meâ, prius hinc efferar è conclavi mortuus quàm vivus.* Obiit A. 1644. die 29. Julij. PROPH: MALACH: *Lilium & Rosa.* Florentinus erat, Florentiæ autem Insigne est lilium. *Urbani* Insigne apes rorilegæ in rosis. Sub ipso etiam *Gallia* per *Lilium*, & *Anglia* per *Rosam* significata, ardentissimo bello exarserunt, Anglis Calvinistarum Sectam in Gallia promovere volentibus.

CCXXX. INNOCENTIUS X.

Romanus, dictus antea *Joannes Bapt. Pamphilius*: 57. Votis Cardinalium electus An. 1644. Præter alias virtutes prædicatur singulariter *Innocentij* frugalitas: Jussit enim, ne quotidiani sumptus pro Pontificiâ mensâ faciendi, tres Julios (ad computum nostræ monetæ in Germania, 30. Crucigeros) excederent. Cætera pro augendâ Dei Gloriâ, & Salute animarum liberalissimus. Perculso Janseniano dogmate obiit An. 1655. die 7. Januar. PROPH: MALACH: *Jucunditas Crucis*. Explicatur per hoc, quod sub ipso post Cruces & afflictiones magnas, jucunditas Pacis Monasteriensis orta sit.

CCXLI. ALEXANDER VII. Siennensis *Fabius* (hisus antea dictus, electus An. 1655. die 7. April. Ut seipsum in summo honore, humiliter deprimeret, continuam mortis memoriam excitavit, Sarcophago, ex plumbo confecto, & calvariâ in dormitorio suo servatis, à primo tempore Pontificatûs sui, quem ea cura rexit, quasi quotidie moriturus, & Deo rationem redditurus esset.

Pru.

Prudentiâ & animi moderatione in tractatibus monasteriensibus, ac Patientia in adversis, & maximè in calculi doloribus summè probatus, & æstimatus obiit An. 1667. die 21. Maij. PROPH: MALACH: *Montium Custos*. Insignia ejus seni *montes*, Aquila, Quercus, & Stella desuper.

CCXXXII. CLEMENS IX. Pistoienfis, antea *Julius Rospigliosi* elect: A. 1667. die 20. Jun. Tum ipse, tum familia ejus, commune extitit asylum pauperum: Cui etiam vaticinium à mendico factum est, fore ut non longè post ex *Rospigliosis* unus Sedem Petri possideat, nemine adhuc tunc cogitante ex familiâ, de ordine Sacro, & statu Ecclesiastico suscipiendo. Unde *Ubaldu Camillus Rospigliosi*, nuncio de Julij fratris sui electione accepto, omnes quotquot Pistoiaë ære gravati alieno captivi detinebantur, ex suo ærario liberaliter præstitâ solutione liberavit. Obiit virtutum cumulo, quam numero annorum in regimine auctior An. 1669. die 9. Dec. PROPH:

MALACH: *Sidus Olorum*. Fertur in fornice cubiculi sui habuisse diu ante Pontificatum suum, Olorem artefactum, cum Cruce in Pectore; Emblema scilicet Candoris Christiani & Innocentiæ vitæ inter cruces & adversitates.

CCXXXIII. CLEMENS X. Romanus dictus *Emilius Laurentius de Aliensis* Card. & Epif. Camerin elect. A. 1670. die 29. April. Sedit an. 6, & partes omnes optimi Pastoris adimplevit, donec obiit Anno 1676. die 22. Julii. PROPH: MALACH: *de flumine Magno*. Romanus fuit, videtur igitur vates intelligere in flumine magno Tiberim.

CCXXXIV. INNOCENTIUS XI. Comensis, dictus antea *Benedictus Livi Odeschales* Card: Presb: ad S. Onuph. Episc. Novariensis: Elect. An. 1676. die 21. Sept: Rei Christianæ, tum contra Turcam defendendæ, tum per Cleri reformationem promovendæ, fuit studiosissimus. In arduis negotiis animi infracti, & ab æquitate causæ immobilis. Tunc verè *Beatissimus Pater*, quando in Sanctam armorum Societa-

cietatem conspirare fecit Ecclesie filios, *Leopoldum Imper. & Ioannem Polonia Regem*, ut Ottomannicæ belluæ, Spe jam devorata *Viennam Austriæ*, è faucibus eriperent, & Christiano ferro victorias meterent æternitati transcribendas; novis præliis, novum belli nervum, per effusam auri liberalitatem *Innocentio* suppeditante, Obiit Sanctitatis non vulgaris famâ relictâ An. 1689. PROPH: MALACH: *Bellua insatiabilis*: pro insigni habuit Aquilam & Leonem, utramq; prædæ avidam feram: fuit etiam *Comensis*, urbis autem illius insigne est, Draco hominem usque ad medium corpus abliguriens.

CCXLV. ALEXANDER VIII. Venetus dictus *Petrus Ottoboni*, elect. 1689. die 6. Octobr. talem se *Alexander* præbuit in regimine suo, qualem tempora illa exulcerata requirebant: scilicet ARCHIMEDEM CHRISTIANUM arma Principum Christianorum gravissimè inter se collisa, solo prudentiæ pondere librantem: Obiit A. 1691. PROPHET: MALACH: *Pœnitentia Gloriosa*.

Alludit fortasse vaticinium ad nomen *Petri* cujus Pœnitentia valde gloriosa fuit. Putant alii tunc gloriosam Pœnitentiam edidisse, quando nonnulla revocavit ante mortem & irrita declaravit, quæ certæ alicui Coronæ concesserat, ab antecessore ejus constanter negata, eo quòd Ecclesiasticæ libertati viderentur contraria esse.

CCXLVI. INNOCENTIUS XII, Neapolit. dictus ante *Pignatelli*: electus A. 1691. die 12. Julij: Huic regimen & annos fortunet Deus, ut adimpleatur Prophetia Malachiæ: RASTRUM IN PORTA, fiatque *Innocentius XII.* *Rastrum*, seu veluti ferro dentata cataracta in Portâ *Ottomannicâ*, ut Christiani nominis hostis posthâc æternis claustris, captivato furore contineatur. Fidelibus autem *Porta aurea Pacis & indulgentiæ* aperiatur. Quem in finem *Sanctissimus Pater* ad initium A. 1694. ex *Theauris Eccl.* Jubileum concessit.

Vaticinia de Secuturis

Pontificibus.

I. **F**lores Circumdati, * II. De bona Religio-

ligione. * III. Miles in bello. * IV. Columna excelsa. * V. Animal rurale. * VI. Rosa Umbriæ. * VII. Visus velox * VIII. Peregrinus Apostolicus. * IX. Aquila Rapax. * X. Canis & Coluber. * XI. Vir Religiosus. * XII. De Balneis Hetruriæ. * XIII. Crux de Cruce. * XIV. Lumen in Cælo. * XV. Ignis ardens. * XVI. Religio depopulata. * XVII. Fides Intrepida. * XVIII. Pastor Angelicus. * XIX. Pastor & Nauta. * XX. Flos florum. * XXI. De Medietate Lunæ. * XXII. De labore solis. * XXIII. Gloria Olivæ. * XXIV Denique in persecutione extrema Sacræ Rom: Ecclesiæ sedebit *Petrus* Romanus, qui pascet oves in multis tribulationibus: quibus transactis Civitas Septicollis diruetur, & Judex tremendus judicabit populum. *Huc usque Malachias.*

Vaticinium de *Paulo II.* qui sedit A. 1464. ex inadvertentia supra omissum est, itaque hic subjungimus: quod sic habet: *De Cervo, & Leone.* Paulus fuit Præses Ecclesiæ *Cervicensis*, & Cardin. *S. Marci*, cujus Symbolum Leo est.

SEderunt ergo Christi Vicarij in Cathedrâ *Petri* non interrupto ordine legitimi Pontific. 246. * ex his Martyrio insignes 34. * Ecclesiæ Doctores 2. * Sancti Confessores 41. * Bonæ vitæ & qui cum laude rexerunt Ecclesi-

am 152. * Mediocri laude 7. * Malæ vitæ & exempli 11. * Horum tamen vita Ecclesiæ minimè præjudicat. non enim ex Personis fidem, sed ex fide probamus personas dicit Tertullian. de præscript. & S. Augustin. Nullo modo eorum innocentia coronamur, nullo modo eorum iniquitate damnamur. Epist. 165.

§. 2. Imperatores Romani.

XXXV. **M**athias Rudolphi II Frater Viennæ natus An. 1557. Festo S. Mathie. Uxor illi fuit Anna Consobrina sua, Archi-Ducis Ferdinandi, & Anna Maria, Mantuæ Principis, filia, ex quâ prolem non suscepit. in Hung: Regem Posonii Anno 1608: triennio post, Pragæ in Regem Bohemiæ: & Francofordiæ A. 1612. Imperator inauguratus, & Coronatus. Initio sui Regiminis fœdus iniit cum Iustitia & Pietate. Hostes non habuit, nisi quos Deus etiam inimicos habet: Judæos, Turcas, & hæreticos. hos compulit ad fidelitatem, Turcas ex Pannoniâ cum Sinao profligavit, & magnam

gnam partem Regni recuperavit. Judæos ob usuras proscripsit. Obiit An. 1619. 22. Martij an. ætat. 62. Cœlo accenso cometâ funus præeunte. SYMB: *Concordi lumine major.* Et aliud: *amat Victoria curas.*

XXXVI. FERDINANDUS II. ex *Carolo* filio *Ferdinandi I.* & *Maria* filia *Alberti* Ducis *Bavariæ* natus *Gretzii* in *Styria* A. 1578. die 9. Julij. Primam uxorem habuit *Mariam Annam* *Bavariæ* Ducis *Vilhelmi* filiam, Sororem *Maximiliani Septemviri*: Cum qua anno 1600, non exemplotantum, sed prodigio pietatis, humili viatorio habitu indutus, & pedes cum Regia Coniuge, ad *Desiparam Lauretanam* peregrinationem iniit, ibique fœdus pepigit, cum *Castrorum acie ordinatâ* adversus orbem fere universum, qui postea contra *Ferdinandum* Imperatorem A. 1619 die 28. April. electum, maligno fœdere conjuravit. Catholici cum A Catholicis, Galli, Sueci, Dani, Hollandi, Germani, conspirantes in Cæsarem, regna inter se sortiti sunt, antequam

occupassent, ut diceret pius & Deo
 confidens Imperator: *diviserunt sibi ve-*
stimenta mea, & super vestem meam miser-
unt sortem: quanquam ipsum regnis
 suis exuere nunquam potuerint, *Sal-*
vatore Christo Britannos, Danos, Go-
 thos, Thraces, *Bethléem Gaborem*
 Hungarorum; *Mustazanum* Turca-
 rum; *Fridericum Palatinum*, Rebellium
 Bohemorum; *Gustavum Suecum Pro-*
testantium in Imperio, fautores & pro-
 pugnatores, & omnes inimicos *Fer-*
dinandi, confundente. Non bellis
 tandem, sed cumulo victoriarum (qua-
 rum nullam sibi, sed omnes cœlo ad-
 feripit) succubuit A. 1637. die 15.
 Febr. SYMB; *Legitimè certantibus.*

XXXVII. FERDINANDUS III.
 ex *Ferdinando II.* Imp. & *Maria Anna*
 Bavarix, natus Gretzii A. 1608, Pan-
 nonix Rex Coronatus A. 1625, bien-
 nio post in Regem Bohemix, & A. 1636
 curante Patre *Ferdinando II.* in Regem
 Romanorum. Primo bellorum suorum
 impetu, infra dies 50, totidem urbes
 occupavit; Danubius, Albis, Mœnus,
 Visur.

Visurgis pleno ubere affundere victo-
rias. Unius campi pugnâ cum Suecis
ad *Nödlingam* habitâ multarum pro-
vinciarum victorias reportavit. Sic de
plurimis coronas meritis post pacem
Monasteriensem constitutam ipse
quoque *Ferdinandus* requievit in Pace
Viennæ A. 1657. die 11. Aprilis: defun-
ctus post *Ferdinandum IV.* Rom; Re-
gem, quem mors indiscreta, non ser-
vato ordine naturæ præripuerat An.
1654. d. 2. Julii. SYMB: *Ferdinandi III.*
*Honestè vivere, alterum non ledere, & su-
um cuiq; tribuere; item; Pietate & Justitiâ.*

FERDINANDUS III. Uxores habuit tres.
Prima fuit *Maria* Filia *Philippi III.* Hisp.
Reg. ex quâ suscepit *Ferdinandum Francisc.*
Inter Austriacos Principes IX, & inter Bo-
hemiæ & Hungariæ Reges IV. Regem Ro-
man. natum An. 1633. die 8. Sept. Mortu-
um 2. Julii An. 1654. * *Mariam Annam* Hi-
span: Reg: natam A. 1634. Mortuam 1689.
Philippum Augustinum Viennæ natum An.
1637. * *Maximilianum Thomam* An. 1638. *
LEOPOLDUM IGNATIUM JOSEPHUM Speciali
Deiparæ auxilio natum Viennæ An. 1640.
die 9. Junij. * *Mariam*, quæ matrijam de-
functæ exempta est, & baptismo accepto
extin-

extincta, funus, matris cum Prole, duplicavit. A. 1646. in Majo.

Secunda uxor fuit *Maria Leopoldina*, Patru sui *Leopoldi* Comitis Tyrolensis, & *Claudia* Principis Hetruriæ filia, ex quâ suscepit *Ferdinandum Carolum Iosephum* A. 1649 * mortuus est An. 1664.

Tertia fuit *Eleonora* Mantuæ Ducissa, suscepit ex eâ *Theresiam Mariam Iosepham* natam Viennæ An. 1652. * Et *Ferdinandum Aloysium* qui objêrunt infantes. * *Eleonoram Mariam* natam Anno 1653. eodem die quo *Ferdinandus* IV. Electus est Rex Roman. * *Mariam Annam Iosepham* A. 1654 * quæ nuptui data Serenissimo Duci *Neoburgico JOANNI VILHELMO*, nunc *Electori Palatino* ad Rhenum: Mortua Viennæ An. 1689. die 4. April. * *Claudiam Felicitatem* 1653. * *Mariam Magdalenam* * Ex tot Serenissimis Prolibus supersunt fatis, *Eleonora Michaëli* Poloniæ Regi nupta An. 1669. Viduata A. 1674. Iterum nupta *Carolo* Lotharingiæ Duci: Iterumque viduata An. 1691. die 9. April. & AUGUSTISSIMUS LEOPOLDUS

XXXVIII. LEOPOLDUS I. ex FERDINANDO III. Imper. & MARIA filia PHILIPPI III. Regis Hispan. natus Viennæ A. 1640. die 9. Junij, festo SS. *Primi & Feliciani*. Hungariæ Rex A. 1655. die 27. Junii, Bohemiæ A. 1656. die 14. Septemb. Imper. Roman. elect.

Francoford. An. 1658. die 18. Julij, & ibidem Coronatus A. 1658. die 1. Augusti: *Consilio & Industriâ*, fortis ATLAS sustinet orbem.

Primas nuptias celebravit Viennæ cum Serenissima Infante Hisp. MARGARITHA A. 1666. die 5. Decemb. ex illa natę sunt proles, Archid. *Ferdinandus Venceslaus Vienna* A. 1667. d. 29. Sept. hunc Libitina rapuit A. 1668. die 23. Jan. * *Maria Antonia* Archid. A. 1669. die 18. Jan. Nupta est MAXIMILIANO EMMANUELI Bavarix Ducis & Electori A. 1685. die 15. Julij. Mortua est An. 1692. die 24. Decemb.

Iterum Archidux nascitur A. 1670. die 20. Februar. sed vitę brevissimę. * Archiducissa A. 1672. die 9. Februarij, quę vix nata denascitur die 23. Febr. aufert etiam Mors rapax pretiosam MARGARITHAM Imper: An. 1673. die 12. Martij.

Secundas Nuptias celebrat A. 1673 die 15. Octob. Græcii cum CLAUDIA FELICITATE Archiducissa Austriæ & Tyrolis. Proles ex illa: Archiducissa
A. 1675.

I. Octob. sed mortua est A. 1676. die

II. Julii. Desiit igitur vivere FELICITAS
A. 1676. d. 8. April. nullâ prole relicta.

Tertias Nuptias celebravit Passavii
cum Serenissima ELEONORA MAGDA-
LENA THERESIA Neoburgicâ an. 1676
die 14. Decemb.

Hac AURORA Dies peperit, solesq; Serenos.

Nascitur JOSEPHUS JACOBUS
An. 1678. die 9. Julij, Coronatus Rex
Hungariæ A. 1687. die 9. Decemb. Rex
Roman. electus Augustæ A. 1690, die
24. Coronatus ibidem die 26. Jan: an-
no eodem. Ibidem etiam Augustissi-
ma ELEONORA Imperatrix Coronâ in-
signita Imperiali, die 29. Jan. * Iterum
Archidux præcoce partu editus &
mortuus an. 1679. * *Maria Elisabe-
tha* Archiducissa an. 1680. die 13. Dec.
* *Leopoldus Anton: Joseph. V Vilhelmus
Francisc. Erasm:* natus an. 1682. die 2.
Junij, mortuus præmaturâ morte. *
Maria Anna Josepha Antonia Regina,
Lintzii nata an. 1683. die 7. Sept. *
*Maria Theresia Josepha Antonia Xa-
veria,* Viennæ 1684. die 22. August. *

CARO

Carolus Venceslaus Franciscus Viennæ
 an. 1685. die 1. Octob. *Maria Iose-*
pha Viennæ an. 1687. die 6. Martij.*
Maria Magdalena Iosepha Antonia
Gabriela Viennæ anno 1689. die 26.
 Mart.* *Maria Margaretha Gabriela*
Magdalena Antonia Iosepha an. 1690.
 die 21 Julii.

Vivit ergo LEOPOLDUS, ipse &
 Semen ejus! & Vivit Post tot discrimi-
 na rerum.

VIVAT DIU & VIVAT FELICITER!
 Det illi Deus hereditatem suam gentes, &
 possessionem suam terminos terra.

Psalm. 8.

Et Benedictiones Patris LEOPOLDI,
 & Benedictiones Patrum ejus, fiant in
 capite JOSEPH Gen. 49.

§. 3. Concilia.

E Bredunense. * Narbonense. * Se-
 nonense. * Aquense. * Burdega-
 lense. *

§. 4. Schismata. Nulla.

§. 5. Pro-

S. 5. *Propagationes Fidei.*

Penetrat fides per PP. Societatis Jesu in Imperium Sinense, quod in se 15. amplissimas, & regnis pares provincias continet, unde totam fere Europam æquare censetur. Et hætenus obstaculis ineluctabilibus fidei occlusum fuit. * Regnum Æthiopiæ abjectis erroribus iterum veram fidem recipit. * Infertur fides in Canatensem Regionem partem Americæ Septentrionalis. * In Regnum Mogoris, quod sub se 35. Provincias continet. * In Insulas Marianas, in quibus quinquennii Spatio à *Didaco Aloysio de San. Viatoris* ad Christum adducti 50. millia. Qui ibidem ex fidei odio interfectus est A. 1674. * In Regnum Tuncinense divisum in Septem Provincias. * In Regnum Cochincinæ divisum in sex Regiones. * Novæ Franciæ varii tractus audiunt Evangelium. * Reducta hoc eodem Sæculo ad Ecclesiam Carinthia, Styria, Austria, Moravia, Bohemia * Gallia, pulsis Hugonottis per *Ludovicum XIV.* Repurgata. *Cono*

Conversiones memorabiles

Sæculo XVII. ad Catholic. Eccles.

Ex Paganismo & Machometismo

Constantinus legitimus hæres Imperij
 Chinenſis in Aſia 1647. * Dominicus
 Imperator Monomotapæ in Africa 1652. *
 Ludovica Regina Monomotapæ in Africa
 1652 * Carolus Ingenuſum Imper. in Ame-
 rica. * Helena Imperat. Sinenſium 1647. *
 Michael filius Imper. Monomotapæ factus
 deinde Ordin. S. Dominici 1647. * Anna
 Chinenſis Regina, avia Constantini 1647. *
 Maria uxor Imper. Ivulixæ. * Achilleus Prin-
 cept & Supr. Præfect: Aulæ Chinenſis,
 Vice-Rex & Architalaſſus Claſſis Imperat.
 1646. * Balthaſar de Mendetz primogeni-
 tus Regis Fetzii & Marocco, factus So-
 cietatis Jeſu An. 1667. * Dominicus Ama-
 thæi Rex Tunis An. 1646. *

* * *

Principum Christianor:

Conversiones.

PRæiit omnes ſuperiore Sæculo, & ad
 veram Eccleſiam redeundi exemplum
 dedit & ſtimulos, Sereniſſimus Dux Saxonix
 & Elector JOANNES, idem ille qui An. 1530.
 Confessionem Auguſtanam Carolo V. Ob-
 tulit, biennio poſt, anno ſcilicet 1532. Morti
 vicinus renunciavit *Luthero*, atq; ad idem
 facien-

faciendum Serenissimis filiis suis mandata
& incitamenta reliquit, & Catholico ritu
Sacramentis Pœnitentiæ, Eucharistiæ & ex-
tremæ Unctionis munitus obiit. Ita in litte-
ris originalibus JOANNES FRIDERICI Filii &
Successoris ejusdem, in Ducali Archivio, &
ex illis transumpta Copia quæ legi potest
in libello cui titulus *Augsburgische und
gegen Augsburgische Belandnus; Jussu RR.
& Illustrissimi Comitis de Collonitseh Epif-
copi Neostadiensis A. 1681. edito.*

* * *

SÆCULO XVII. **CONVERSI**, CHRISTINA Al-
lexandra Sueciæ Regina, regno abdicato
migrans Romam An. 1655. * Rupertus Fri-
derici Comitis Palat: Electoris (quem Bo-
hemi rebelles Regem Coronârunt) frater
1629. * Eduardus Frater ejusdem. * Ludo-
vica Hollandica dicta Comit: Palat. 1659. *
Wolfgangus Wilhelmus Dux Juliæ, Cli-
viæ, Neoburgi 1613. * Christianus Augustus
Comes Palat. Princeps Sultzbacensis 1655. *
Henricus Julius Dux Sax: Laueburgicus. *
Franciscus Carolus Saxo Laueburgicus
1631. * Rudolphus Saxo Laueburgicus 1647. *
Franciscus Erdmannus Saxo Laueburgicus
* Joannes Fridericus Hanoveranus Dux
Luneburgicus 1650. * Christianus Wilhel-
mus Marchio Brandenburgicus & Administ:
Magdenburg. 1632. * Fridericus Landgra-
vius Hassiæ Darmstad: Cardinal: 1634. * Er-
nestus

nestus Landgravius Hassiæ Casselan: 1652. *
 Eleonora Maria Princeps Solmensis 1652. *
 Georgius Christian: Landgrav. Hassiæ, Hom-
 burg. 1677. * Elisabetha Amelia Magdale-
 na Landgrav. Hassiæ Darmstad. 1653. * Al-
 exander Sonderburg. Dux Holsatiæ, unâ
 cum Filiis 1649. * Dorothea Hedwigis Du-
 cissa Holsatiæ 1678. * Elisabetha Dorothea
 Duc: Holsatiæ. 1665. * Joannes dictus Ju-
 nior Comes Nassovius, 1613. * Joannes Lu-
 dovicus Princeps Comes Nassovius & Ca-
 timelibotti 1629. * Princeps Nassovius qui
 anno 1664. In pugna ad S. Gotthardum oc-
 cubuit. * Christianus Dux Mechlenburgi-
 cus 1663. * Bernardus Gustavus Marchio
 Badensis Card: & Abbas Fuldensis 1660. *
 Carolus Fridericus Marchio Badensis Sue-
 ciæ militiæ Archi-Strategus. * Princeps,
 Hector Turrænius in Gallia 1668. * Dux Bul-
 lionius Ultrajectensis Gubernator. * Princ.
 Ragotzius cum conjuge Battorea in Hun-
 gariâ. * Princeps Ratzivilius in Polonia. *
 Jacobus Dux Eboracens. postea Rex Angliæ.
 * Et juxta fide digna testimonia Carolus II.
 Angliæ Rex factus Cathol. mortuus est 1685

* * *

*Conversiones Comitum &
 Statuum Illustrium Sæc. XVII.*

A Ltheim. * Avancurt. * Auersberg. * Bent-
 heim. * Boimberg. * Budiani. * Catziani. *
 Colo-

Colonna. de Cruce * Duras. * Egg. * Esterhafi. * Fünffkircher. * Fürstenberg. * Geras. * Gleift. * Härberstein. * Herbersdorff. * Hohenlohe. * Hoffkirchen. * Jörger. * Ifenberger. * Kolonitz. * Kolobrat. * Khuen. * Kueffstein. * Lemberg. * Laimingen. * Lesle. * Mansfeldii. * tres, Bruno, Philip; Wolfgang * Nadasti. * Neuhaus. * Nostitz. Nothafft. * Oppelen. * Oppersdorff. * Ottenberg. * Paradeifer. * Buchheim. * Rantzau. * Salmis. * Säraw. * Schafgotz. * Schaffëberg. * Schlick. * Schwartzenberg. * Thanhausen. * Tattenbach. * Teiff. * Trautmansdorff. * Turriani. * Weisenvolff. * Wertheim. * Windischgrätz. * Zintzendorff. * multo plures adhuc nominantur in libello cui titulus: *Die Evangelische Catholische Erkandnuß*. Serenissimo. Electorali Collegio oblatus in Electione LEOPOLDI.

* * *

Armis & Legationibus illustres conversi Sæc. XVII.

CÆsareus Generalis Sula. * Generalis Ulladislaus de Sparr & Berlin. * Generalis Götzius è Comitum Famil. * Wittenberger Svecus Generalis. * Generalis Cæsar. Dünnevvaldius. * General. Cæs. & Comes Schützius. * Andreas Kolbius General. Bavar. General. & Legatus Lusitan. Schitzius, * Baro de Degenfeld General. Bavarus

AB ANNO 1600. AD 1694. 351

varus & postea Venetus. * Eobald. de Gleisth
Pomer. Baro. Consiliar. Elect: Brandenb. &
Variis Legationibus Illustris.

* *

Libris & Litteris Clari

Conversi.

Petrus & Adrianus VVallenburgii. * Spon-
danus. * Jodocus Coccius. * Lucas de
Holstain Bibliothecarius Pontificis in Vati-
cano Romæ. * Hoffer Professor Lipsiæ. *
Fromm Consiliar. Brandenburg. * Justus
Calvinus. * Justus Lipsius. * Joan. Barclaius
Philos. * Vitus Erberman. * Petrus Jarricus. *
Henricus Reddius. * Martinus Sibenius. *
z. Mülmanni. * Ehrenfridus de Creutz. * Isa-
acus Volmair Consil. Cæsar. * J. Georgius
Oexol Legatus Bavar. & Cancel. * Hunni-
us Profess. Magdenburg. * Besoldus Profess.
Tübingens. * Lindenspir. * Ochsenbach &
Speidel Cancel. Princ. Augustani. * Spre-
nger J. D. * Stanislaus Orizovius. * Volusius
postea Suffraganeus Mogunt. * Bertholdus
Nihesius. * Meminerit autem Lector nequa-
quam hoc brevi Syllabo omnes vel Sangu-
ne vel armis vel litteris claros & ad Eccle-
siam hoc Sæculo Conversos annotatos esse:
Cum illi tantum hic Collecti sint qui præ
aliis magis noti.

S. 6. Per-

§ 6. *Persecutiones Fidei.*

IN Japonia sæva & diuturna Christiani nominis vexatio, Laici & Religiosi cujuscunque sexûs & ætatis in eâ pro fide sanguinem fuderunt.* Calviniani crudeliter in Catholicos grafati in Bohemiâ & Germaniâ.* Anglia fuit theatrum in quo crudelitas & hæresis variis temporibus tragædias lusit in perniciem Catholicorum. Ex illa sæpius ejecti, afflictis conspirationis, perduellionis, læsæque majestatis falsis criminibus, suspensi, Secti, capite plexi, Religiosi Clerici & Laici, omnis conditionis Viri: eo furiosius, quo consideratiùs justitia in injustitiam adacta est. Summæ malitiæ instrumentum fuit in ultima persecutione, quæ ab anni 1674. usq; ad mortem *Caroli II* duravit, *Oathes* quidam, qui fictis litteris & falsis testibus productis, & iteratis vicibus, perjuriis nefariè depositis, conquisitos Catholicos præsertim Sacerdotes reos egit conspirationis, adversus Regnum & Regem. conspirationis
capi-

capita præcipua, & auctores infama-
 bat Pontificem maximum per Jesui-
 tarum Generalem, Regem Gallix, Re-
 ginam Hispanix, Reginam Angliæ
 Conjugem Regis, & Ducem Eboracensem,
 postea in Regno successorem
Jacobum II. A. 1685. quosdam comites
 ac nobiles multos Catholicæ Religio-
 ni addictos. Unde sub larvâ Justitiæ
 plurima Catholicorum millia Regno
 expulsa, plurimi in carceres intrusi in
 iisque squallore confecti, & multi ex
 diversis Ordinibus, præcipuè autem
S. Benedicti & Societatis Jesu, sup-
 plicio affecti sunt: Si non jubente, id
 tamen fieri permittente *Carolo II.* Re-
 ge. Donec sub Rege *JACOBO Oathes*
 perjuriorum & falsitatum convictus
 ad carceres perpetuos & fustigationes
 publicas quater in anno, singulis tri-
 mestribus, ad dies vitæ, sustinendas
 condemnatus est.

S. 7. Sanctitate Clari.

*S. Rosa Ordinis S. Dominici, Virgo Per-
 uana. Franciscus Salesius Episc. Ge-
 nev.*

1622. *S. Franciscæ Roma Canonizatur*
 1608. *Carolus Borromeus à Paulo V. 1610.*

§. 8. *Heretici.*

Metaphoristæ. Pseudoirenici sive falsò Pacifici, vel tepidi. Antipuritani. Joannes Piscator. Jacobus Arminius. Daniel Camerius. Conradus Vorstius. Sibrandus Lubertus. Tilenus. Calvinii Lutherique Propago multiformis. Caput Sectæ Quietistarum, jamque magnis incrementis serpsit, in animos nova lues, cui maturè opprimendæ Anno 1687. die 28. Augusti execrationis & Anathematis Sententia inflicta & publicè promulgata, die autem 3. Septemb. *D. Michaël Molinos* Sectæ Caput & Propagator, in templo *Minerva*, ad retractandam suam hæresin publicè productus, & ad Carceres perpetuos, factâ prius retractatione & errorum abjurac-tione, condemnatus est.

§. 9. *Initia Religiosor. Ord.*

Poenitentes tertij ordinis *S. Fran-*
cisci reflorescunt An. 1600. Ordo
 Sanctimonialium à *B. V. Annuntiatâ*
 1604. ab eadem *Visitâtâ* 1610. Parisiis
 Ordo Sacrarum Virginum *S. Ursula* ad
 puellas instituendas inchoatur A. 1611
 * Ordo militum *Sanctissimi Sanguinis* à
 Duce Mantuano institutus A. 1608. Or-
 do militiæ Christianæ à Duce Niver-
 nensi 1619. Romæ Ordo Fratrum mi-
 sericordiæ à *Joanne Dei* instituitur. 1617

§. 10. *Initia Regn. & Princ.*

S^Ebusiani Gallia: Salutiani Subalpi-
 nis adjuncti A. 1600. * *Fridericus* E-
 lector Palat: Rex Bohemia: sed tantum
 per unam hyemem 1620. * *Friderico*
 Rege Bohemia ad Pragam victo, &
 exauctorato, *Maximilianus* Bavar: po-
 titur Electoratu A. 1624. * Regna Ca-
 talaunia & Lusitania ab Hispanis de-
 ficiunt A. 1641. * Angli novam Rem-
 publicam constituunt occiso Rege
Carolo I. ejusq; filiis fugatis, agentibus
Farfaxio & Cromvellio qui abrogata
 domo Superiore Parlamenti partiti
 sunt inter se potestatem, 1649. * Sed
 iis defunctis *Carolus II.* in regnum re-
 stitutus 1660. Et *Cromvellius* exhu-
 matus, patibulo suspensus est 1661. *
 Gandia regnum à Turcis eripitur Ve-
 netis An. 1669. * Plures urbes in Bel-
 gio, & Burgundia à Gallo occupan-
 tur 1668. * Invaditur Lotharingia,
 à Gallis, Ductore *Crequyo*, fugâ
 elabatur Dux, Uxor autem cum Ar-
 chivis Parisios abducitur, A. 1670. * Pa-

latinatûs ad Rhenum Elector *Ludovicus* sine hærede 26. Maij 1685. extinguitur: eidem in ditione, & Electoratu succedit Dux Neoburgicus *Wilhelmus* An. 1685. * Colmaria cum 9 urbibus Alsatix, Gallix Regi se subdidit An. 1664. *

§. II. *Instit. Sacror. Rituum.*

Gregorius XV. instituit Congregationem de propaganda fide A. 1620. * Festum & Officium S. Angeli Custodis. * Pius usus Recitandi Litanias B. M. V. in communi pro felici morte. * Erectio columnarum pro Statuis B. V. per Austriacos inducta. * Jejunium in pervigilio immaculatæ Conceptionis pro Provinciis Augustissimæ Domûs Austriacæ sub Præcepto a sede Apostolicâ impetratum. * Festum S. Iosephi pro eisdem Provinciis ab Augustissimo Cæsare *Leopoldo*, introductum. * Officium de Septem doloribus B. M. V. per *Eleonoram Augustam* pro tota Germania à Pontifice impetratum.

§.12. *Nova Reperta & Na-
tales Urbium.*

Solis maculæ & faculæ detectæ per
telescopium à *Christoph. Scheiner* S.
J. Ingolstadii A. 1611. * Leopoldo-
polis in Hungaria conditur A. 1665. *
Carolopolis in Gallia 1609. * Carolo-
Regium in Belgio 1666. * Castellum
Durantis in civitatem erectum in Ita-
lia à *Urbano VIII.* A. 1635. * Christi-
ania Urbs Regni Norwegiæ A. 1614. *
Fridericopolis Urbs Daniæ 1622. *
Herbipolis An. Christi 606. ædificata.
Hoc Sæculo à *Ioan. Philippo* Archiep.
Mogunt. & Episc. Herbipol. operibus
munitis cincta & unà cum arce Mari-
enburgo propugnaculis firmata.

§.13. *Script. Sacri & Theol.*

Cæsar Baronius Card. obiit Roma
An. 1607. * Robertus Bellarm. Card.
Petrus de Villars 1613. Iacobus Petronius
Card. Thomas Bzovius. D. Franciscus
de Sales Episc. Nicolaus Serarius. Flori-
mundus Raymundus Iodocus Coccus. Mar-
tinus Delrio. Thomas Stapletonius. Wal-

lenburgii. *Jacob: Gualterius, Theoph. Rainaudus, Svaretz, Vasquetz, Lessius, Laiman, Sanchet, Peretz, Contzen, Becanus Saliarius & alij è Societate Iesu aliisque Ordinibus plurimi.*

§. 14. *Alar. Discipl. Periti.*

Jvr. Josephus Mascardus. Prosper Farinacius. Nicolaus Garfia. Petrus Barfa. Augustinus Barbofa. Ludovicus Molina. Corvinus. *Matth.* Christophorus Clavius. Christoph. Scheiner. Francisc. Aquilonius. Athanasius Kircher. Joan. Keplerus. Galilæus de Galilæis *Philos.* Anton. Rubius. Franc. Oviedus. Rodericus Arriaga. Thomas Comptonus. *Philol.* Justus Lipsius. Erius Puteanus. Isaac Casaubonus. Jo. Rosinus. Jacob. Pontanus. Quido Pancirolus. Simon Majorus. *Rhet.* Ant. Muretus. Perpinianus. *Poët.* Jacob. Balde. Sarbievius Bauhusius. Biderman. Avancinus R. & P. aliique Innumeri.

§ 15. *Strategi & Prælia.*

Ibrahimus Nezirius Turc. cum exercitu 100000. *Canisam* ad deditioem cogit. *Paradiso* autem qui tradidit, Manus dextra, & caput, Viennæ amputatur 1600. * *Ostenda* ab Alberto Archiduce 1601 Obsidetur, & quadrimâ obsidione à *Spinola* tandem ad deditioem cogitur, cum intra eam mortaliū 72. millia cecidissent. * *Mercurius* cum 10. mil-

10. millibus suorum cædit Turcarum 50. millia An. 1605. * *Adena* post cæsa Turcarum 30000, Persis cædit 1605. * Turbæ Bohemice Ortæ A. 1618. & exinde bellum triginta annorum, quod totam Europam Christianam involvit, plerisque contra Domum Austriacam conjurantibus. * Memorabile Prælium ad *Pragam* in *Monte Albo*, in quo Bohemiorum 25. millibus profligatis, *Cæsari* Duce *Maximiliano* Bavaro & *Tillio* obvenit victoria, quâ *Friderico Palatino* excussa Bohemice Corona, rediit ad *Ferdinandum II.* & res Catholica in Provinciis plurimis restituta est. A. 1620. die 8. Novemb. * Turcæ ad 300000. à *Vladislao* Polono contriti 1621 * Cæsar Polonis contra Svecos auxilia mittit: & inde iræ, & occasio in Germaniam irrumpendi A. 1626.

Rupella à *Ludovico XIII.* Gallie Rege Consilio & Industriâ potissimum *Richelij*, tandem fame expugnata, Regiam auctoritatem contra *Hugonotos* Stabilivit. A. 1628. * Svecus à *Protestantibus* evocatus Germaniam invadit An. 1630. * Eodem anno à Cæsarianis *Mantua* expugnatur, & diripitur. * *Magdenburgum* capitur à *Tillio*, Spoliatur & incenditur. * Svecus autem ad *Lipsiam* Vincit *Tillium* & in *Franconiam* perumpit 1631 * *Gustavus Adolphus* Svecie Rex ad *Luzam* occumbit in pugna cum Cæsarianis 1632. * Continuatur tamen bellum à Svecis Ducibus

bus, donec *Ferdinandus III.* Imper. propè *Nördlingam* cædit 12000 Svecorum, 6000 Captis an. 1634.

Galli Burgundiam, Cæsariani autem & Hispani Galliam invadunt, *Joanne de Word* Parisios usque cum *Croatis*, omnia vastante. 1636 * Dux *VVaimarius* capto in Pugna *Joanne de VVerd Brisacum* expugnat, Gallis opitulantibus A. 1638. quod defuncto Duce *VVaimaria* à bellicis Officialibus ejusdem *Waimarij*, Gallis in perpetuum venditur A. 1639. * *Philippsburgum* ad Rhenum à Gallis capitur A. 1644. * *Ragozius* Transylvaniæ Princeps à Sveco & Calvinistis sollicitatus, cum A catholicis in Hungariâ contra Cæsarem rebellat.

Postquam tota Europa per 30. annos difficillimis bellis flagravit, gente surgente contra gentem, Pax tandem Monasteriensis sancitur A. 1648. eodem anno Pax componitur inter *Philippum IV.* Hisp: Regem & *Belgij Status* Contæderatos, post 82 annorum difficillima bella. * Ardere tamen pergit bellum inter Gallos & Hispanos.

LEOPOLDUS I. Imp. CASIMIRUM Poloniæ Regem armis in Regnum restituit, Svecis expulsis A. 1658. * Restituit quoque Daniæ Regem Sveco ejecto. 1659. * Pax inter *Ludovicum XIV* Galliæ, & *Philippum IV.* Hisp. Regem Coalescit vinculis matrimonii CHRISTIANISSIMUM REGEM inter
& MA-

& *Mariam Theresiam Filiam* Catholici Regis PHILIPPI, administris Card: *Julio Maxarino*, & *Ludovico de Haro*, in Insulâ *Vidofiamnis*, ad confinia Regnorum Convenientibus Anno 1660.

Hungarorum perfidiâ excitus Turca movet in Hungariam, & improvise bello occupat *Vivarinum* An. 1663. * Imperator autem iteratò cædit Turcas, & gloriosissimè ad *S. Gotthardum* Duce *Montecuculi* A 1664. die 5. Augusti. Quam victoriam pax inopina sequitur, eodem anno & mensis ejusdem die 10. * *Hungaris* interim in pace, cudentibus arma rebellionis. * Turca Convertit arma in Poloniam An. 1672. expugnat *Caminieckum*, & post varios conflictus, variante fortunâ, cum *Podoliâ* & *Uckrainâ*, vi pacis initæ An. 1672, retinet.

Improvisa Gallorum irruptio in Bataviâ terrore & consternatione omnia fere loca replet, & ad deditioem compellit A. 1672. * Arma autem conjungentibus Imperatore, Hispano, Brandenburgico, & Batavis contra Gallos, hi *Treviros*, *Aschaffenburgum* & alia loca in Imperio, præsidio firmant: & *Turrainius* cum exercitu Profundiùs in Imperium, in *Franconiam* usque se intrudit, propè *Oxovium* castra firmans. Quæ tamen post trium septimanarum Stationem deserit, delusus Stratagemate à *Montecuculo*, qui cum Cæsareo exercitu Bon-

nam descendit inopinato motu, junctisque sub exordium Novembris An. 1673, Hollandis Hispan. *Bonnam* expugnat & Gallos eicit, tanta vicissitudine *Martis*, ut veris initio totum Belgium A catholicum (*Gravia* & *Trajecto* excepto) Gallo milite evacuatum fuerit: sedes autem *Bellona* facta est *Alsatia*, & *Palatinatus* * *Sougesus* Cæsareus Gener. *Huvium* & *Dinantum* recuperavit.* Ad *Senesum* in Hannonia in Augusto, cruento prælio dimicatum est, Gallis in tutiora se recipientibus * Galli obruentes *Palatinatum*, ab Imperialibus copiis. * Duce *Bornovillio* conflictu ad *Sintzenhemium* repelluntur in *Alsatiam*, & *Brisacum* concluditur. 1674. * Brandenburgicus ad Initium anni 1675. deserit cum suis *Alsatiam* ob *Vrangellium* Suecum irrupentem in *Marchiam*. * Suecus an. 1675. hostis Imperij declaratus ab hoc anno usque ad annum 79. à Cæsare, Dano, Brandenburgico, Episc. Monaster: & *Lunenburgicis* omnibus iis exiit, quæ 30. annorum bello Sueciæ accefferant, ubique *Bellonâ*, Sueco novercante, pace autem *Noviomagensi* cum *Stetino* omnia restituyente.

In *Alsatia* *Montecuculi* & *Turainius* se observant, donec hic prope *Sasbachum* glande tormenti è medio tollitur: mox *Condeo* in locum succedente. * *Crequius* suppetias adducturus *Treviris* cæditur, & cum urbe capitur. in Decembri an. 1675. * Trimestri obsidione à Duce *Lotharingiæ* *Carolo V.* & *Hermannno*

manno Marchione Badensi *Philippsburgum* cogitur ad deditionem; 1676. in Septembri * Æstate transactâ hostili utriusque exercitus observatione, & Germanis in Hyberna abeuntibus, *Friburgum* Brisgoiæ à Gallis occupatur. 1677. * Gallis interim an. 76 & 77. & 78. in Belgio armis hinc & inde prævalentibus Batavi speciali tractatu ab aliis divisi, cum Gallo Paciscuntur mense Augusto an. 1678. * mox ad similem specialem pacem exemplo Hollandorum trahuntur Hispani. * demum etiam Cæsarem & Imperium inter ex una parte, & Gallix, ac Sueciæ coronas, ex altera parte *Pax Neomagensis* constituitur A. 1679. * Dum Imperium positis armis quiescit, Imperialis Civitas Argentoratum à Gallis occupatur & sic pacificâ traditione. ArgentoratVM rex LVDovicVS habet. Luxenburgum autem obsidione acerrimâ cogit Anno 1684.

Cometam belli nuncium sequitur Anno 1683 Bellum Turcicum, *Saltano Machomet* ante terminum vicennalē Pacem rumpente * *Cara Mustapha* Bassa cum 200 millibus per Hungariam in Austriam irrumpit, passim sæviens ferro & igne. Oppida & pagi ex parte Viennensi exusti 14062. ex parte Posonien. si 271. In servitutum Turcico-Tartaricam abducti senes viri 6000. sceminae 11215. Puellæ 14092. Pueri 56093. præter innumeros crudeliter interfectos. Sic barbaro furore inundans omnia, Viennam obsidere incipit
die

die 13. Julij & ingenti conatu oppugnat, propugnante *Ernesto Rudigero* Comite *Starenbergio*, cum Præsidio 16600 *Teckelio* interim cum Rebellibus propè *Pofoniū* grafante: Christianis autem succursum parantibus: qui conjunctis cum *Carolo Lotharingia Duce* Cæsareæ Militiæ Archistratego, **JOANNE III.** *Poloniæ Rege*, *Ioanne Georgio* *Saxoniae* & *Maximiliano Emmanuele* *Bavariæ*, *Electoribus* aliisque Imperij Principibus & præstantissimis Ducibus, die 12. Sept: feliciter tentatur, & cælo secundante succedit: fugatur, cæditur, totisque castris exiit hostis, inæstimabili prædâ Christiani victoribus relicta. An. 1683.

Plus ultra progreditur *Victoria*. Ad *Barckanum* *Flos* *Turcicæ* militiæ sternitur die 10. Oct. & 28. Octob. an. 1683. *Strigonium* occupatur. * & Ad Cæsarem redeunt armata manu *Vicegradum* 8. Junii an. 1684. * & *Vaccia* 27 Junij. Cæsis prius in conflictu 20000. *Turcarum* * die 22 Julij, *Ludovicus* *Vilhelmus* *Marchio* *Badensis* ad *Budam* cædit auxiliarem exercitum *Turcarum*, & jam alterâ vice *Castris* exiit, tentoriis omnibus, & bellico apparatu in prædam obtentis an. 1684. * Scilicet eodem anno, quo *Gallus* in *Germania* obsidione expugnat *Luxenburgum*, & *Treviros* denudat mænibus an. 1684. * *Verovitiza* se submittit die 26. Julij * *Dux* *Lotharingia* configit cum *Seraskierio* & cum magnâ strage profligat, prope *Strigonium*
16. Au.

16. Aug: inde armatâ manu occupatur *Vivarinum*, die 19. Augusti An. 1685. * *Buda* armatâ manu subigitur in facie exercitûs Turcici A. 1686. die 2. Septemb. * dedunt se *Quinq; Ecclesia & Sicklos* * *Generalis Veterani* cum 5000. ter eodem die congregitur & Tartarorum ac Turcarum 22000 cædit omnibus impedimentis & 20. tormentis in spoliis acceptis, die 21. Octob. quâ victoriâ terrefactum *Segedinum* se submittit An. 1686. * Turcicus exercitus magna iterum strage afficitur *Mohaxium* inter & *Szicklosium* die 12. Aug. An. 1687. * occupatur *Effeckum* d. 26. Septemb. & *Agria* sive *Erta* A. 1687. die 17. Decemb.

Mongatzium se subdit die 17. Jan. A. 1688. * *Alba Regalis*. die 19. Maij A. 1688. * *Ludovicus Marchio Badensis* 5. Septembris cum 3000. Germanis obruit Turcarum 16000 in *Bosniâ*, sternit 6000, & opimis spolijs triumphat. A. 1688. per *Maximilian: Emmanuelem* Bavarum *Belgradum* armatâ Manu superatur 6. Sept. An. 1688. * *Sigethum* fame cogitur, & cedit in Cæsaris potestatem 27. Febr. A. 1689. * à *Comite Trascovitzio* necantur 4000. Turcæ die 9. Junij. A. 1689. *Ludovicus Badensis* ad *Moravam* cædit Turcarum exercitum: & 105. tormenta, tentoria & annonam cum turpi fuga & strage hostium intercipit. die 29. Aug. An. 1689. * Iterum 24. Sept. An 1689. *Ludovicus Ba-*
R
dens.

dens. & Dux de *Croy*, cum 16000. suorum
 70 millia, Turcarum oppugnant & cædunt
 10 millia, occupant castra, 29. tormenta &
 Nissam civitatem. * *Ludovicus Badensis* ad
Widinum confligit, fugat, & vincit, *Widi-*
num urbem & arcem obtinet. * *Picolomini* Ge-
 neral. *Uscopiam* urbem amplam capit, ac-
 cendit, & latam regionem subiicit Cæsari.
 die 26. Octob. 1689. * *Canisa* deditur fracta
 fame, & armis, die 22. Martij A. 1690. * In
 mense Aprili mors de Marte triumphum e-
 git, surripiendo Serenissimum *Carolus Lo-*
sharingia Ducem, Archistrategum *Pium, for-*
sem, felicem & victoriosum, die 18. Aprilis
Wetzi Anno 1690. * Alter fatalis casus qui
 hunc annum funestavit contigit in *Belgradis*
 luctuosâ jacturâ?cujus occasio, & causa fuit
 globus igneus ab hoste injectus, qui in tur-
 rim pulverariam illapsus, discussione arcis,
 & præsidarij militis, ex majore parte, factâ
 conquassatione, Turcarum irruptioni viam
 aperuit, quâ *Belgradum* hostis recuperavit,
 suorum quidem ad 9000. in octiduanâ ob-
 sitione amissis, nostrorum autem ex universo
 præsidio 3220. militum non nisi 400. diffi-
 cillima fugâ elapsis, die 8. Octob. A. 1690. *
Ludovicus Badensis ad *Salanckement* & *Car-*
loviz in *Sclavoniâ* multis Sæculis incom-
 parabili victoriâ potitur: occisis 25000. &
 Magno *Vezirio*, Janitscharorum, Aga, *Se-*
raskier, plerisque *Bassis*; Castra occupat,
 & in

AB ANNO 1600. AD 1694. 367

& in iis 154. tormenta Bellica, 10000. tentoria, copiam immensam pecudum annonæ, & reliqui bellici apparatus; 200. vexilla, 13. Caudas Equinas, Turcarum nobilissima signa, die 19. Augusti An. 1691. * Dux de *Croy* eodem anno subigit *Brodium*, die 12. Oct. & *Gradiscam* 18. Oct. * *Heuslerus* *Majus Waradinum* A. 1692. die 5. Junij * Venetis quoque in *Morea* & *Dalmatia* fortiter pro re Christiana militantibus varias fortuna belli victorias adnumeravit, & potuisset hic cursus Victoriarum Christianarum, domitis omnino hostibus, optatissimam metam Pacis obtinere, nisi insperato belli incendio ex *Gallia* erumpente Imperium exarsisset.

Anno 1688. Rex Christianissimus copiis suis obruit *Palatinum* in fine Sept. occupatâ *Kaiserslutrâ*, *Wormatiâ*, & *Spirâ*, Gallico præsidio firmatâ à *DAUPHINO* *Philipsburgum* obsidetur * *Moguntia* die 16. Oct. festo *S. Galli*, Præsidium Gallicum intro-mittit, *Heilbronna* similiter, *Heidelbergâ* 26. Oct. aliâq; loca quædam firmiora * *Philipsburgum* autem, post 26. dierum oppugnationem se *Dauphino* tradidit die 1. Nov. * *Manhemium* 12. Nov. & *Franckenthalium* 18. Nov. igne coguntur. * *Confluentia* fortissimè obsidionem superavit.

Factis ad *Rhenum* his motibus Gallicæ irruptionis, Princeps *Auriacus* *Wilhelmus*

R 2

cum

cū classe Hollandicā 60 majoribus navigiis, 500. Pontonibus 60 minoribus, 10 incendiariis, ventis secundis, populisque faventibus solvit in Angliam 11. die Nov. An. 1688. * Regina Angliæ, cum filio *Duce de Wallis* fugit in Galliam die 20. Dec. sequitur Reginam JACOBUS REX die 31. Dec. * Dux *Auriacus Wilhelmus* Rex Angliæ proclamatur in *Vvitthal* An. 1689. die 23. Jan. Coronatus *Londini* cum *Maria* Coniuge suā, & Filia JACOBI expulsi die 21. Aprilis.

In Martio incipit ardere Palatinatus, & renovari Trojana excidia ad Rhenū. * *Mannheimium* aliquot dierum incendio per partes vicatim exurit, & funditus cum Castello *Friderigsburgo* evertitur. * *Heidelbergæ* ardet hostili Vulcano, Urbs tamen majore ex parte servatur, tunc quidem, arce Electorali, & majoribus ædificiis tantum combustis. * Incinerantur varia oppida ex parte *Heidelbergæ*. * non mitius actum est in Diocesi Leodiensi. * Die 31. Maij. Feriā tertiā Pentecostes *Spira*, *Wormatia*, & *Oppenheimium* antiquissimæ urbes, Sacris & profanis, nullo discrimine habitis, igne penitus absumuntur 1689. * Eadem calamitas excepit *Baccharacum*, *Bingam*, *Dürmsteinium*, *Pfetersheimium*, *Herrenheimium*, *Franckenthalium*, *Gernshheimium*, *Ladenburgum*, *Durlatum*, *Erlingam*, *Badenam*, *Kuppenheimium*, *Pfortshheimium*, & alia muris circumdata loca igni

AB ANNO 1600. AD 1694. 369

ea igni consecrata.* *Moguntia* obsidetur à Serenissimo *Carolo Lotharingia Duce & Saxonae Electore* d. 16. Julij, & recuperatur 8. Sept. An. 1689.* *Bonnam* interim arctat *Brandenburgicus*, donec & ipsa deditionem fecit *Carolo Lotharingo* die 12. Oct.* Cruento prælio Mars sævit Gallos inter & confederatos Duce *Luxenburgico & Waldeckio* Principe configentibus ad Oppidum *Fleury* in Belgio An. 1690. die 1. Julij.*

Dux Sabaudiaë **VICTOR AMADEUS** Confederatorum partes amplexus, acerrimâ pugnâ cum *Catinâ* Gallorum Duce, cedere cogitur, amissis 10. tormentis An. 1690. die 8. Augusti: exinde in totâ ferè Sabaudiaë Galli dominantur, vastant, diripiunt & exurunt: donec Cæsareis copiis restauratas vires iterum Dux Serenissimus opposuit, & agente Electore Bavaro *Maximiliano Emmanuel:* varia munita loca recepit; & *Carmagnolam* obsidione Gallis eripuit die 19. Oct. Gallise contra *Montmeliano* potiuntibus 12. Decemb. 1691.*

CHRISTIANISSIMUS REX ipse cum *Dauphino* suo *Namurcum* subigit obsidione fortissimâ die 18. Jun. An. 1692. cum obsidere incepisset die 15. Maij.* Archithalassus Anglicus *de Rüssel* Pugnâ navali superat Gallos, & fortissimam ac Ornatissimam Classem illorum dissipat. 56 navigiis concrematis, 19. captis, 6000 pugnatorum, & nautarum,

R 3

aut

aut igne & ferro necatis, aut mari sepultis, & 2000 captivis, d. 29. Maij A. 1692. * pugna cruenta Luxemburgicum inter, & Confederatos, quâ ceciderunt ad 8. millia Gallorum, ex quibus 8 Duces, 1300. Generales & belli Officiales numerantur. Sed & confederatorum 2939. (utrimque scilicet fortissimâ morte) occubuerunt, die 2. Julij A. 1692. * fatali excidio succubuit tandem *Heidelbergâ* Gallis capta, incolis abactis direpta, accensa & incinerata die 22. Junij An. 1693. * iterum copiosa Christiani Sanguinis effusio, ferociter arma collidentibus *Luxemburgico* Gallorum Duce, & *VVILHELMO* Angliæ Rege ac *MAX: EMMAN.* Electore Bavaro Confederatorum Strategis. Gallorum 20000 (quos inter 60. Generales numerantur & 3000. circiter officialium minorum) vitam & Sanguinem dederunt, pro arena, quam Confederati tandem concesserunt, suorum quoque strage non exiguâ lassati intuitiora se recipientes die 30. Julij An. 1693. *

S. 16. *Universit: & Schola.*

M Antuana 1625. Madritana. Paderbornensis 1613. Molsheimensis per *Leopoldum Archiducem* 1616. Bambergens. per *Melchiorum Otton:* Episc: Anno 1648. Herbipolensis universitas celebravit annum Jubilarem magni.

AB Anno 1600 AD 1694 371

magnificis sumptibus & octiduanâ solennitate sub *Petro Philippo* Episc. Her-
bipolens. & Franciæ Orientalis Duce.
Anno 1682.

§. 17. *Res Memorabiles.*

Impostor quidam Regem *Sebastianum* se esse
simulans turbat Hispaniam & Lusitaniam Anno
1600. Ex Hispania Mauri ad 900. Capitum millia
pulsî, ob clancularia pacta cum hoste Christianismi
1610. * *Dervisius* quidam Monachus Zelo mirabili
accensus *Achmetem* Turcarum Imperat. grandi
lapide appetit, & prope enecat An. 1612. * *Hollandi*
fædus cum Turcis ineunt contra Catholicos & AU-
STRIACAM DOMUM An. 1612. * Protestantes ad
imitationem Catholicorû primum suum Jubilæum
celebrant, & hac solennitate sectæ suæ novitatem pa-
lam profitentur. An. 1617. * Tumultus in Galliâ com-
ponitur, nece *Concini Florentini* Mareschalli Fran-
ciæ; Cadaver occisi contumeliose à plebe distrahitur.
Fridericus Elector Comes Palatinus ad Rhenum,
Bohemiæ Regem sedicit Anno 1619. * *Philippus*
Rex Hisp. cum filio suo *Philippo*, & Coniuge *Elisa-
bertha* in Lusitaniam veniens, accipit Juramentum
fidelitatis à Lusitanis An. 1619. * Urbs *Breda* à *Spina-
nola* obsessa post impensas decem millionû aureo-
rum ab Hispanis factas eisdem tandem victoribus se
submittit A. 1624. * *Ferdinandus II.* fidem Catholice
cam latè per German. restituit 1625. * Titulus EMI-
NENTISSIMUS incipit tribui Cardinalibus Romæ
Consistoriali Decreto super hoc formato 1630. *
Ludovicus Galliæ Rex natus 1639 & *Leopoldus*
Imper. An. 1640. * Neapolis & totum regnum sedi-
tione succutitur; ob immoderata tributa, auctore

Tho-

Thomas Aniello, qui ex vili piscatore potentissimæ urbis repente Dominum se, & conjugem suam constituit, Ludicæ dignitatis Scenam per octo dies cum populi plausu lufit. A. 1647. * *Hollandi* pacem petunt à Rege Catholico, & impetrant, retentâ novæ Republicæ formâ post 80. annorum rebellionem Anno 1647. * *Rex Ludovicus* in Gallia victo *Condao* & *Duce Aurelianensi* Regiam auctoritatem suam stabilitat An. 1652. * *Carolus Gustavus* Palatinus, Rex Sveciæ electus, *Christinâ* Regno se abdicante Anno 1653. Societas Jesu operâ *Alexandri VII.* Per Legatum *Carafe* in Statum *Venetum* gloriosè restituta An. 1657. * *CASIMIRUS* Poloniæ Rex vitam privatam ducturus renunciat regno An. 1667. * *Judæi* omnes *Viennâ* proscripti, & *Synagoga* eorum in templum conversa An. 1670. * Imperator undique insidiis impetitus & circumdatus mirabiliter servatur erumpentibus conspirationibus. Anno 1670. * *Prædicantes* in *Hungariâ* *POS ONII* Rebellionis auctores judicialiter convicti ex Regno proscribuntur: & *A*catholici palam adherent *Turcis* 1674. * In *Anglia* Rex *JACOBUS II.* feliciter suppressit *Seditionem Montmutianam* primariis capitibus truncatis * *Nonus Electoratus* ab *Augustissimo* *LEOPOLDO* institutus est, ac *Serenissimæ Ducali Domui Brunsvico-Luneburgica* annexus, cum officio ac prærogativâ *ARCHI-VEXILLIFERIS, R. I.* Primus investiturâ solennissimo actu accepit *Viennæ RR. Serenissimus DD. ERNESTUS AUGUSTUS Episc. Osnabrugensis Brunsvic. ac Luneburg. Dux* An. 1692. die 19. Decembr. * *Parisiis* fusa est *Statua LUDOVICI XIV.* ex ære 80000. pondo, publico monumento Regis gloriæ erigendo Anno 1692. * *Viennæ* ex marmore *Pyramis* erigitur ab *Augustissimo* *LEOPOLDO* altitudinē 66. pedum artificiose figuris, Emblematis, & Angelorum Statuis cla-

is elaborata, in cuius Summitate Imago Ss. Trinitatis & infra eam Imperat: in Augustali ornatu in genua provoluti demissa majestate Augusta Statua: Inscriptio ad latera Pyramidalis Colossi ab ipso Augustissimo conscripta talis est. In prima fronte pyramidis: *Tibi Regi Saculorum immortalis uni in essentia, & Trino in Personis Deo infinito, bono, aeterno & immenso, cujus dextera omnia sunt possibilis: Cujus Sapientia nihil est absconditum; cujus providentia in sua dispositione non fallitur; cujus Majestate impletur universum, cujus misericordia super omnia opera.* In dextro latere *Tibi Sanctissima ac Individua Trinitati Ego LEOPOLDUS humilis servus tuus gratias ago quas possum maximas pro aversa An. M. DC LXXIX. per summam benignitatem tuam ab hac urbe & Austria provincia dira pestis lue: atq; in Perpetuam debita gratitudinis tesseram praesens monumentum demisse consecro: In sinistro latere: Suscipe Clementissime Deus, servi tui demisse te adorantis vota, & me, Conjugem & liberos domumq; meam populos & exercitus meos regna & Provincias continua misericordia tua protectione governa, custodi defende! Ita VoVI anno Domini saLVatoris nostri IesV Christi. Perfecta est haec columna 1693. * Ludovicus XIV. Instituit Ordinem Equitum S. Ludovici cum redditibus annuis 300000. Livers. Pro iis qui belli generosis factis nomen suum Magnificum*

nificum fecerint, non habitâ ratione nobilitatis, à genere, & Sanguine. Ordinis hujus Rex ipse supremus Magister est. Insigne Crux, cum Imagine S. Ludovici ad pectus gestandum è ligamine rubro. A. 1693. in Apr.

S. 18. Signa & event. Trag.

HENRICUS IV. Galliarum Rex nefario scelere Parisiis in vicò Ferroneriarum cultro confoditur anno 1610, die 14. Maij. Parricida autem die 27. ejusdem his penis plectitur: forcipibus candentibus inuruntur mammae, Brachia, femora & surae: Manus dextra, quâ cultrum tenuit igne Sulphureo concrematur. In partes forcipibus laceratas, plumbum liquefactum, oleum fervens, resina accensa, & cera cum Sulphure liquefacto infunditur. Corpus deinde à quatuor equis distrahitur, membra cum corpore igne consumuntur, & cinis in ventum dispergitur. bona ejus regio fisco addicta: Domus natalitia disturbata: Pater & Mater in exilium amandati, & nominis ejus ne mentio quidem ultra concessa. * Cometa ingens toto propemodum orbe spectatur An. 1618. * In Hispania Boetis fluvius inaudita inundatione Hispalim obruit. * Pestis Venetiis 60. millia, in Venetâ ditione supra 500. millia, in Lombardia dimidiam, & alibi tertiam hominum partem absumit. An. 1630. * Vesuvius flammam & cineres bitumen & Saxa cum tonitru & terræ motibus eiicit. 1631. * In Marchia Brandenburgicâ, & Pomerania, Sulphur & Sanguis depluit 1633. * Princeps Wallensteinus Egræ è medio tollitur 1634. * Ingens Siccitas 1639. * CAROLUS I. de Stuarti Rex à propriis subditis Londini securi subiicitur. Memorat Anglicana historia Cromwellium ipsum sub Larvâ carnificis officio functum esse 1649. * Cometa Anno 1652. & sequenti anno pestis & fames. * Passavium fere

fere totum incendio perit 1662. * Cometa toti Euro-
pæ apparet & alius 1665. * *Nicolaus Zrinius* dicitur
ab apro necatus in venatione 1662. * Londini 12. mil-
lia domorum conflagrant. 1666. * Pests grassatur ad
Rhenum 1666. * Terræ motus evertit *Ragusanam* &
concutit *Dalmatiam* 1667. * Nova Aula Imper. Vi-
ennæ vastatur incendio 1668. * *Saluburgi* ruina
montis magnam partem ædium, & hominum obruit
1669. * *Æthna* & *Vesuvius* iterum vomunt incen-
dia 1679. * Gravis in Cæsarem conjuratio detegitur,
Comites *Petrus Zrinius*, *Frangipanius*, *Tatten-
bachius*, criminis convicti capite minuuntur 1671. *
Pests Sava Viennam & vicinas Provincias depascit.
An. 1670. * Funestus ac prodigiosus Cometa apparet
in Festo S. *Stephani*, trahens post se longum Syria
Calamitatum. An. 1681. * Locustæ in *Uckraina*, *Po-
dolia*, *Moldaviâ*, *Prussia* tantâ copiâ omnia depas-
cunt, ut vias multis in locis obtegerent; quando in
Septem: exanimatæ conciderunt, intolerabilem fa-
torem Sparserunt An. 1691, & 93, *Florentia Ducis*
de *Toscanâ* Palatium conflagrat damno 200000. scu-
di 1691. * In *Calabria* Mons quidam se aperuit, & di-
visione facta fluven prorupit tanto impetu & Co-
piâ, ut arbores, pecora, homines villas & pagos abri-
peret 1692. Terræ motus in diversis Provinciis 1692. *

Sicilia Terræ motibus tam fortiter concussa die
11. Januar. Anno 1693. Ut tribus horis ante solis oc-
casum, intra medium quadrantem horæ decem
venusta urbes, 40. muris vestita oppida, Castella &
arces, & plus quam 100 pagi corruerent, & aliquot
hominum Centena millia intumulerentur. *Paler-
mo*, *Messina* majore ex parte diruta. *Augusta* mo-
tu concussa, & igne simul Cælesti in turrim pulvera-
riam illapso dissipata, cum innumera hominum mul-
titudine terrâ, cineribusque sepulta est. *Syracusa*
æ vestigium urbis reliquit, *Catania* cum omnibus

Sub

Suburbanis viridariis, ac diætiis everfa. In Summo templo hominum fere decem millia Benedictionē Venerabilis Sacramenti Praestolantes, ibidem vivi sepulti sunt, illælo Sacerdote qui ad altare consistens, populo Venerabile, benedicturus, exhibebat. & 400. aliis. qui in Sacello S. Agatha divinam opem implorabant à ruina immunibus. *Noto, Uzivi Ajace, Caltagirone, Mascari*, everfæ sunt supra medietatem. *Occhiala, Mineo Leontini, Carlentini, Mililli, Forredia, & Avola* cum omnibus incolis in abyffum demerfæ, ne urbium quidem reliquiis apparentibus. *Militello Francofonte, Spaccafurno* ostendunt adhuc rudera. *S. Croce, Vittoria, Chiaramonte, Comite, Monte Rosso, Glatzratone, la Fortiza Palatzolo, lo Cassaro, Buchleron, Nicodia*, in Comitatu Modicâ Venustiffima loca; *Miserbiano, Felice Monta, la Motta, S. Giovanna, Galermo, la Prage, Mascavil, Torredigrello, Botello, Pedasa, Viagrande, Trecartagne, S. Antonio, la Cadena la Palonia, Sancto Lucia*, jace cum Castellis *S. Philippo Buonacorsi, S. Gregorio il trapico, lo Punta, Tremisterij, Belloverde, Castello della Barcola*. Omnia hæc susq; deq; verfa. Benedictus Deus qui fecit, nobiscum misericordiam suam.

IVDICIa CIVs In pVnItIonlbVs fVIs abyffVsMVLta

F I N I S.

